

Glasilo „Slovenskega lovskega društva“:

LOVEC

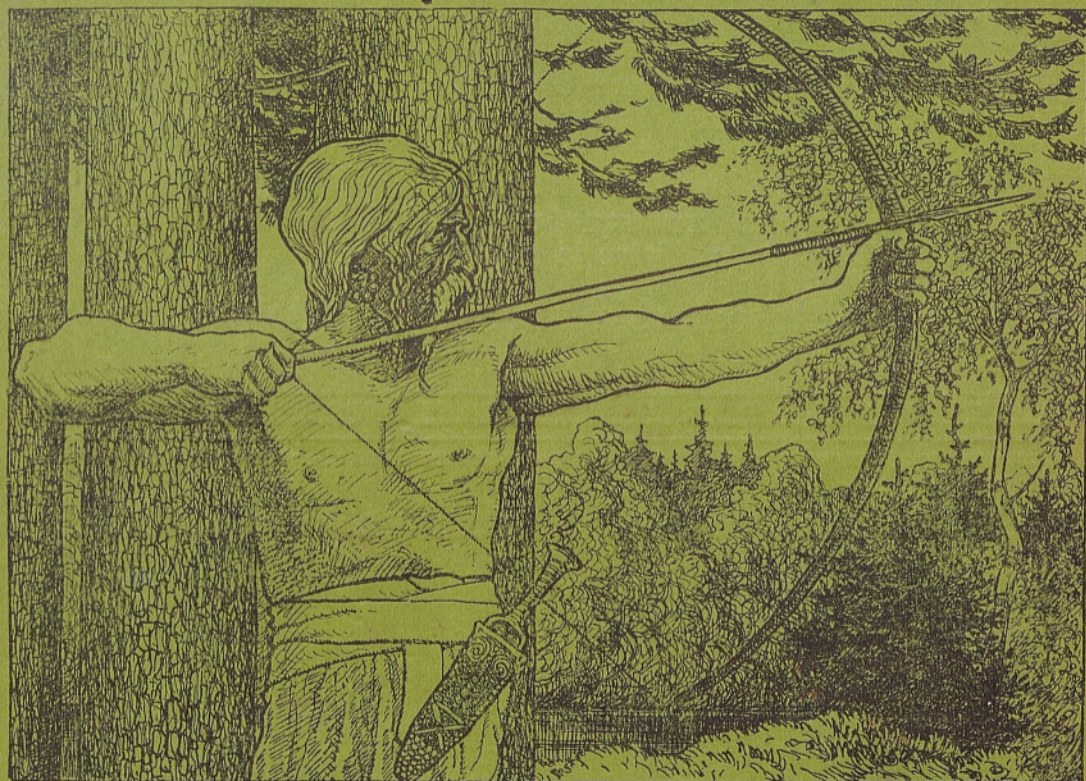
Štev. 6.

List za lov in ribarstvo.

Leto IV.

Izhaja v Ljubljani 15. vsakega meseca. 1913

VSEBINA:

LOV: Brin.: O somraku. — M. Hanzlovský: Divjačinska škoda in njena cenitev. — Julij Bučar: Velika divja raca. (Dalje.) — Srnogoj: Kako naj ravnamo z ustreljenim srnjakom. (Konec prih.) — RIBARSTVO: Julij Bučar: Ali so žabe ribarstvu škodljive? — LISTEK: Ivan Pucelj: Naš prvi divji petelin. (Konec.) — Iz lovskega oprtnika. — Mala oznanila. — Astronomski koledar. — Listnica uredništva.

Slovensko lovsko društvo

in njegovo
glasilo

„Lovec“

Društvo je namenjeno slovenskim lovcem vseh pokrajin. Sedež mu je v Ljubljani.

Članarina znaša na leto **6 Kron.** Kdor pa plača enkrat za vselej **60 kron**, postane ustanovni član in je nadaljnjih letnih prispevkov oproščen.

Društvo izdaja svoje glasilo „Lovec“, po enkrat na mesec.

Člani dobivajo „Lovca“ brezplačno; za nečlane v Avstro-Ogrski pa znaša naročnina **8 kron** na leto; oni, ki bivajo v inozemstvu, imajo doplačati še poštnino.

List priobčuje tudi oznanila.

Društveno znamenje dobe člani pri odboru za 2 kroni. Pisma in pošiljatve je naslavljati na:

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani.

V Ljubljani, na Miklošičevi
cesti 8, t. j. pri „Lojdu“ naspr.
hotela „Uniona“ sem odprl

odvetniško pisarno.

Odvetnik Dr. Ivan Lovrenčič,

:: t. č. predsednik ::

„Slovenskemu lovskemu društvu.“

JUNIJ

O somraku.

Spisal Brin.

Rženi cvet nam je prinesel one čarovite večerne ure, ki izvabijo lovca na senožeti ob robu tihega gozda. Kakor hitro se prikloni sonce k večeru, objame lovčevo srce neutešljivo koprnjenje po v vsej krasoti kažočem se gozdu, a vsak junijski večer, ki ga preživimo na preži, se začrta ostro v našo dušo. Na videz so si sicer ti večeri slični, vendar ima vsak svoj čar, vsak svojo zgodovino. Da bi združil vse krasote raznih večerov v eno sliko, v en okvir, se mi vidi nemogoče; zato se hočem zamisliti v večer, ki sem ga preživel pod košatim Javornikom na senožeti sredi gozdov.

Ponoči je deževalo, a črez dan so se vozile sive plasti po nebu. Pod večer pa je zavela burja, da se je začel brisati zapad. „Kakor nalašč za prežo!“ si mislim, vržem puško črez pleča in jo uberem pod Javornik. Prijetno razgret dospem na senožet. Od treh strani je zasenčena z mračnim jelovjem, na spodnjem koncu pa jo obroblija gosto leščevje. Iz travinega zelenja štrle posamezne skale, obrasle z

mahom in pokrite ob straneh s šopi grmičevja. Ko se prepričam, odkod hlidi sapa, si izberem ugodno skrivališče iz pritlikavih hoj, pomešanih z leskovim šibjem. Razklenem si stolec in se usedem udobno, uprt s pleči na mahovito skalo. Palico zapičim v mehko rušo, naravnam si kukalo, obrišem njegovo steklo, nabašem puško ter jo položim povprek čez kolena.

Solnce je še dve, tri pedi nad širokim grebenom Nanosa. Zadnja gruča oblakov se odmiče proti jugu ter se gnete v kot nad Brkine. Sence hoj segajo že čez vso senožet; svetle lise med sencami na travi kopne druga za drugo. Še nekaj hipov, in solnčna obla je zatnila v krvavordeči zarji za grebenom. Srebrna koprena se razprostre čez vso Pivko od Hrušice do Vremščice in Sv. Trojice, vse z zlatom oblite. Zelena Piramida na Javorniku rdi v poslednjih solnčnih poljubih in valovite grudi sosednje Babe pijo z zadnjo slastjo opojne žarke, preden se umirijo v nočnem pokoju. Iznad Nanošice in Pivke se dviga volnen pajčolan, še skoraj neviden, rahel in s srebrom pretkan.

Nad glavo zaplahutá, zašušti: kragulj plove čez vrhove hoj za Skrajnji vrh. Tudi zanj je napočil počitek po utrudljivi vožnji po zraku. Le tropa šoj se izpreletava po grmovju in se dere v svoji neugnanosti, kakor da bi se bile šele vzbudile. Na visoko smreko ob robu gozda sede kos. Njegova pesem doni vznešeno, samozavestno nad zamračeno okolico. Z nasprotnega brežuljka mu odgovarja carar, a tega melodija je otožna in mračna. V grmovju si natihoma žgoli taščica, ne brigajoč se za sinice, ki švigajo mimo, ščebetajoč in čekljajoč kar vse vprek. Za rahlo spremstvo petja pa skrbe drobni godci po travi: muren cvrči neutrudno, skržat mu prilaga in kobilica goni venomer svojo dolgočasno pesem.

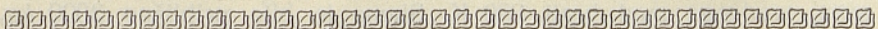
Misli se mi odpravijo na pot: k pastirčkom ob ognju in k dijaškim letom, ko sta bila gora in dol vsa naša — slike iz mladeniškega in moškega življenja, razsvetljene z zarjo sreče, vstajajo, a hipoma se zdrznem: nekaj se je pordečilo na parobju pod grmovjem. Bila je zvitorepka, ki je švignila mimo, a ne on. Sežem v žep: kazalec se pomiče na osem, torej najlepši čas. Zato pozor!

Po senožeti mi plava oko gori in doli in skuša prodreti v goščavo, kjer so se zgostile sence v mrak. Zdaj pa zdaj ošinejo oči nehote veličastni Nanos. Kakor z nožem so obrezani grebeni, oblitni z morjem čarobnih barv: krvavordeče plasti prehajajo v zavišnjele ter se izgublajo v jasni modrini nad glavo. Od nekod se zasliši drobni glas pastirčka, ki zganja živino. Izza Pečne rebri se glasi zategnjeno mukanje; v daljavi nekje izbobnevajo zamolkli glasovi

drdrajočega vlaka; po kolovozu pod gozdi priganja zapozneli voznik: „Djooo, leees!“, a tudi njegov glas zamira bolj in bolj. Kos se oglasi še enkrat, dvakrat, palček udari v grmu narahlo na tanko struno, nato pa — umolkne vse. Še celo cvrčad po travi utihne in vetrec prestane hlideti, kakor da si ne upa priroda niti sopsti. Hipna dremotica objame gozd in vse naokrog. Po zraku se razprostre nevidna tančica, pred očmi se zamegli — mrak še sicer ni nastopil, a dan je že vzel slovo: somrak je.

Globoka tišina vsepovsod. Toda ne! V ušesih še šume nepopisni glasovi, ki jih je občutil že vsak lovec, ki mu je odprto srce za prirodo in ni zaverovan le v divjačino. To je čudovito brnenje: kakor odmev daljnega ptičjega petja, kakor cvrčanje pisane množice žuželk ali vsaj brenčanje mehkokrilih čmrljev, kakor zamirajoče žuborenje studenca. Poslušaj in ne veš, ali prihajajo glasovi iz zemlje, iz gozda ali iz ozračja. Tako poslušaj menda dojenček utrip srca v naročju matere, ki je za hip zadremala. V takem trenutku se je pokazal Bog Mojzesu v gorečem grmu in mu zaklical: „Sezuj obuvale z nog, zakaj na sveti zemlji stojiš!“ Nazadnje niti ne veš, ali res slišiš te zvoke, ali pa je vse le prevara, posledica dolgotrajnega prisluškovanja.

Nehote se zapro trepalnice za hip v takih čarovitih trenutkih. Ko se vzbudiš iz bajne dremotice, ošinejo oči nanagloma vso senožet. Utrip srca zastane za trenutek, nato pa se požene vroč val krvi po žilah: sredi senožeti ob košatem grmu stoji — srnjak. Z visoko povzdignjeno glavo vleče na nos večerni hlid, z ušesi striže oprezno, kje bi ujel sumljiv šum. Nobene nevarnosti ne čuti; dražestno prestopi na prosto senožet, skloni glavo in jame odgrizovati bilko za bilko. Opresno nastavim kukalo: šesterak z lepo razvitim rogovjem! Čudovito mi zagomazi po hrbtu, ko dvignem risanico. Trenutek nato pa že prevzame hladna mirnost žile, kakor klešče se oprimejo roke kopita, svetla muha pokrije srnjaku rdečkasti kožuh nad prednjim kolkom — rezko počí strel, zamolkel jek odgovori iz gozda. Dva, trije skoki — in žival se zgrudi v travo. Vesel „Juhuhu!“ se razleže črez gozdove in oznani lovcu-sosedu, ki je morebiti na nasprotnem bregu na preži, da je padel — prvi srnjak.

Divjačinska škoda in njena cenitev.

Spisal M. Hanzlovský.

(Konec.)

Podam naj še nekatere podatke za troške obdelovanja. Za hektar oranja, vlake, gnojenja pri pšenici, rži, ječmenu, ovsu in ajdi se računi po navadi 22—26 K, za krompir 25 K in za deteljo 8 K. Ti podatki se bi upoštevali samo pri odškodninah za setve, katere bi se lahko še obnovile.

Ponekod sem videl, da so določili odškodnino kar povprek, ne da bi bili kaj merili ali računali. Ne rečem, da bi bila ta metoda ravno slaba; zahteva pa obilo prakse od cenilca in dobrega kmetovalca, ki je vseh poljedelskih poslov docela vešč. Pri povprečni cenitvi ima navadno lovec-gospodar škodo in mora plačati nekaj kronic več, nego bi bilo treba. Vedno je bolje, da se izračuni odškodnina kolikortoliko natanko. To velja o poškodbah, označenih pod 1. a.

K 1, b. Povaljano in pomendrano žito se more pač le samo ceniti. Kjer klasje ni uničeno, ampak samo prelomljeno in povaljano, ima poljedelec v resnici le malo škode na žitu in slami; zadržanje, oziroma poznejšo žetev je pa treba v tem primeru samo malo upoštevati. Največkrat se najde ta vrsta poškodb obenem s pristriženimi bilkami ter se tudi popravi obenem.

Poudariti hočem, da se škoda vedno pretirava ravno pri cenitvi poškodb žita. Kako nesramno izkoriščajo nekateri poljedelci lovca-gospodarja, o tem naj navedem le en slučaj, ki se je prigodil v K. . . :

Poklicali, oziroma povabili so me, da izrečem svoje mnenje v odškodninski zadevi. Kmetiču so namreč srne pristrigle, objedle in pohodile še mlado setev ovsa, ki se pa še ni bil oklasil. Kakor je priznal sam, je posejal kmetič 6 mernikov ovsa, torej približno 375 hl semena. Zakupnik lova in kmet sta se pričkala na vse pretege. Kmet je zahteval 160 K, ker je bil po njegovem mnenju oves popolnoma pokončan, zakupnik lova mu je pa ponujal 40 K. To je bilo primerno. Ker se nikakor nista mogla pobotati, sem svetoval zakupniku, naj rajši kupi vso setev, ker bo to zanj gotovo cenejše, ako priračuna še stroške morebitne komisije. Zakupnik je bil z mojim predlogom zadovoljen in kmet je prodal setev, kakor je stala, za 300 K.

Kakor sem videl pozneje, je divjačina le nekoliko objedla stranske sablje. Seveda je bila videti škoda grozna, toda pozneje se je vse popravilo. Klas se je šele razvijal v steblo in se pozneje razvil prav lepo. Setev so zavarovali z zaplatami in škode ni bilo nobene več. Prišel je čas žetve. Zakupnik lova je dobil 2100 kg dokaj lepega ovsa, vrednega med brati 250 K. Slame je bilo približno 3000 kg,

katera je bila najmanj 90 K vredna. Ker je stalo zakupnika lova delo, kakor žetev, spravljanje, mlatev in čiščenje ovsa, 60 K, je plačal dejanski samo 20 K odškodnine namesto zahtevanih 160 K.

Ta resnični slučaj kaže, kako izkušajo nekateri izrabljati zakupnike. Ko sem kmetiču po žetvi stvar razložil, me je izprva debelo gledal, potem se je pa tolkel po glavi, da ga je tako neizrečeno polomil.

K 1, c. Na fižolu naredita zajček in srna dovolj škode s tem, da ga pristrižeta, ko je komaj priklil iz zemlje. Ako pa se je že ovil kolca, ga potegneta doli ter ga na ta način uničita. Fižol -sade po navadi med krompir v jamice, nizki fižol pa v grobe. En „trs“ (med krompirjem) ima 15 — 20 stebel ter da pri dobri letini 2—2,5 kg fižola. En grob da po svoji dolžini 3—4 kg fižola. Povprečna cena fižolu je 44 v za 1 kg. Ako naredi divjačina škodo na mladem fižolu, preštej število docela pokončanih, potem pa število na polovico ali na četrtno pokončanih trsov. Recimo, da smo našli 20 docela, 15 pa napol pokončanih trsov. Odškodnina bi znašala, ako je že minul čas sajenja, $2,75 \times 20 \times 44 = 242 \text{ K} + (2,75 \times 15 \times 44) : 2 = 9,08$, torej 33,28 K. Ako pa je še čas za sajenje, potem se povrnejo samo troški za posajeni fižol in njegova vrednost; pri fižolu, sajenem v grobe (nizka vrsta), pa moramo računati odškodnino le po številu čisto ali manj poškodovanih grobov. Ravno ta račun bi lahko veljal za lečo, toda boljše je, ako izračunimo ploskev in vzamemo na 1 m² po 2,5 kg leče kot pridelek. Grah se le malo sadi v bližini gozdov, zato je za nas brez-pomemben.

K 1, d. Poškodbe na pesi, korenju in zelju so različne. Pri še mladih rastlinah odgrizne divjačina ves vršič, da ostane samo steblo. Taka rastlina je seveda uničena. Pri starejših rastlinah pa objeda žival liste, kar škoduje le razvoju rastline. Ako je odjedeno zelju srce, potem tudi z „glavo“ ni nič. Pri teh vrstah poškodb je najboljša ta-le pot: Pri mlado pokončanih rastlinah preštej število teh ter računaj z delom vred za vsak kos polovično ceno dorasle rastline, t. j. 6 v. Ako je pa še čas za sajenje, potem plačaj samo eno četrtno, t. j. 3 v. Pri samo objedenih sadikah pese in korenja se plača samo po 2—4 v za kos, ker potrga perje itak poljedelec sam za pičo. Pri poškodbi zeljnatih glav plačamo po navadi vso ceno, ker začne načeta glava gniti ter skoro nima več za posestnika vrednosti.

K 1, e. Na deteljšču pride samo škoda v poštev, ki jo naredi divjad na prostoru, puščenem za seme. Žival odščiplje največkrat vse nosilce semena ali jih pa pusti le prav malo. Pri prijavljeni poškodbi izmerimo ploskev. Na 1 ha se pridela približno 4500 kg detelje (suhe); od te se dobi 450 kg semena. Račun odškodnine je torej enostaven,

ako vemo ceno semena. Ako je nastala še kakšna druga škoda, n. pr. vsled poteptanja, se ta k zgorajšnji vsoti prišteje.

2. Škode na travnikih. Te vrste kvar je tako majhen, da je najboljše, ako cenilec sploh ne gazi v travo, ker bi naredil sam več škode, kakor je je napravila divjačina. Ako kdo prijavi tako poškodbo, je najkrajša in najcenejša poravnava mogoča v gostilni pri poliču vina.

3. Največ je poškodb na sadnem drevju. Zajec obje in ogloda vsa sadna drevesca, h katerim pride, ako niso dobro zavarovana. Znani so mi slučaji, da so morali plačati zakupniki lova za oglodana sadna drevesca prav lepe vsote. Ker bi pa prišel s svojimi izvajanji z marsikaterim lovцем navzkriž, zato rajši prepuščam te vrste poškodbe drugemu peresu. Razmerje med sadjerejcem in lovцем je pač v tej zadevi težko.

Poškodb vinskih trt še nisem videl, zato ne morem o tem ničesar reči. Ker me pa stvar zanima, prosim, da bi kdo drugi izpregovoril o tej stvari*).

4. Poškodbe na gozdnih nasadih niso splošno tako majhne, kakor mislimo izvečine. Kulture trpijo največ. Kjer raste samo listnato drevje, se ne občuti objedanje popkov in mladih vejic tako močno kakor pri iglavcih. Prvo se popravi, iglasto drevje pa se največkrat posuši. Po navadi zamre, ako izgubi terminalni odrastek, ali pa se vsaj tako pokvari, da ne more naprej. Videl sem po 30 let stare nasade, ki so bili poškodovani od veledivjadi. Nikakor si niso mogli opomoči ter so bili komaj meter visoki. — Pri nas trpe največ hrast, brst, jelka in mecesen. Tega poškoduje prav pogosto srnjak, ko si snaži roge. Te poškodbe se določujejo večinoma tako:

a. Če raste poškodovano drevesce na samem, plačamo vrednost drevesca, postavljenega v nasad, troške sajenja, letni prirastek in 5 % obresti za dvojno dobo prirastka.

b. Ako raste več drevesc skupaj, tako da ne nastane prazen prostor, ako odstranimo poškodovano, povrnemo tri četrtine dejanske vrednosti.

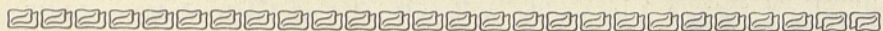
c. Polovično vrednost drevesca pa plačamo, ako raste poškodovano v veliki družbi, tako da bi ga mogli odstraniti pri trebljenju, in služi za časa poškodbe takorekoč samo varstvu tal.

V vseh slučajih pa se moramo ozirati na rast drevesca, na lego in kakovost tal. Čim slabši je svet, tem večja je vrednost drevesca. Da imamo pri vrednosti v mislih vedno dnevne cene, se razume.

*) Zajci napravijo v trtju precej škode na mladih, cepljenih trtah, katerim odgrizejo očevje in uničijo tako letino vsaj za eno leto. Starim trtam ne morejo škodovati toliko, ker imajo več mladja.

V slučajih, ko je napravljena škoda velika in redna, je najbolje, da se pogodimo s kmetom za določeno vsoto in za določen čas. Nato bode pazil kmet sam, da prepodi od svojega zemljišča žival, ki ostane potem rajši v gozdu.

Povprečne odškodnine za posamezne slučaje brez ugotovitve škode na licu mesta ne smatram za praktično, ker trpi največkrat preveč lovčev žep. Mirnost in lepa beseda koristita največ. A včasih je zlodej, ker se dado omehčati trde butice samo s cingljajočimi zlatniki.

Velika divja raca.

Lovsko-zoološka razprava. Piše Julij Bučar.

(Dalje.)

Divja raca leti zelo hitro. Počasen torej ne smeš biti. Ako hočeš zadeti mimo letečo raco, moraš meriti proti glavi ali več ali manj pred glavo, kakršna je pač razdalja, na katero streljaš.

Tu smo opravili. Le naprej! Tam gori pri otoku je glavno taborišče. Paziti pa je treba veliko bolj kakor na posamezne race. Dobro skrita raca drži dobro. Mnogokrat se pripeti, da se pogledata lovec in raca v grmu na en sam korak oko v oko. Ako ne paziš, te pusti mimo ter ti zleti za hrbtom, kličoč ti: „Bedak, bedak!“

Težko je zalesti tropo rac. Najrajši plavajo sredi vode. Na vseh straneh pa imajo na precejšnjo daljavo straže, stare, izkušene racmane.

Ti so ali na planem, ali skriti ob obrežju tako, da vidijo na vse strani ali pa vsak na nasprotno stran. Vsako nevarnost zapazijo kmalu, ker so skrajno pozorni. Ako te taka straža zagleda že od daleč, naznani takoj pretečo nevarnost glavni jati z glasnim: „Kvak!“ Zdajci so vse račje glave pokoncu, obrnjene proti mestu, od koder je prišel svarilni glas.

Preden se more pripetiti nesreča, je racman že v zraku. V prihodnjem trenutku so na ponovni opomin: „Kvak!“ — kar pomeni toliko kakor: „V zrak!“ — vse race v zraku. Tedaj pa ne bodi brezbrizen. Eden, dva racmana rada zaostaneta, da odletita pozneje za jato, ako jima ne prečrtaš računa. Mnogokrat ti spridi čaplja (siva, rjava — *Ardea cinerea*, *A. purpurea*) ves lov. Zdi se, kakor da bi bile divje race sporazumljene s temi pticami. Čaplja sede daleč proč od rac na obvodno drevo ali na grm, tako da je glava prav na vrhu. Vidi jako daleč in zleti takoj, kadar zapazi nevarnost — ž njo pa vse race v bližini.

Kaj pa je tamle? Poglejmo skozi kukalo!

Race so. Ha, teh je pa veliko! Par stotin! Kakih petdeset korakov pred njimi jih vidim pod obrežnim robom pet. Boljše je: drži ga, nego lovi ga! Zalezovala bova teh pet, ker so bolj gotove. Pa ravno tukaj nama zmanjka grmovja. Ob obrežju ne smeva napredovati. Narediti bo treba velik ovinek, da naju ne vidijo od vode, potem pa se bodeva približevala naravnost robu.

Sneg je južen. Nič ne škriplje. Blizu brega pa je nekoliko močvirnato. Vidiš tisto debelo hrastovje ob vodi? Glej, da te bo zakrivalo pred glavno jato!

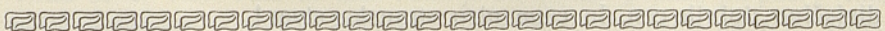
Nekoč sem tam više gori na veliko razdaljo zagledal gotovo nad 500 rac. Vsa gladina jih je bila polna. Dolgo sem jih opazoval skozi kukalo. Sline so se mi cedile po njih. Mnogo jih je spalo mirno in brezbrizno na vodi. Glave so imele za perotni. Druge so prav živahno plesale ter se preganjale po vodi. Mladina! Zopet druge so se potapljale ali brazdale po dnu tako, da so kazale le repek iz vode, z nogami pa so vzdrževale ravnovesje. Prešeren racman pa je visoko zamahnil s perotni ter se zadril parkrat na ves glas: „Kvaa-kva-kva-kva-kva!“ Blizu obrežja na nasprotni strani je več racmanov plavalo nekako „štimano“, zavedajoč se svoje važne naloge. Račji dostojanstveniki! Prav nič upanja nisem imel, da bi mogel zalesti to zapeljivo jato, dasi sem imel na svoji strani dolgo vrsto starih, debelih vrb, ki so me kolikor toliko zakrivala. Od teh vrb do deželne ceste, kakih tristo korakov, je bilo prazno polje brez snega. Podal sem se naravnost na cesto in sicer racam nasproti. Svet je bil ugoden. Od vode se ni daleč videlo proti meni. Korakal sem brez vse skrbi tako daleč, da sem zagledal ozek trak vode. Nato sem se spustil na vse štiri. Ko se je zopet pokazala voda, sem se spustil na trebuh. Pes je moral ležeti ostati za mano. Imel sem še kakih štirideset korakov do obrežnega roba. Ali racmani na drugi strani so že pazno dvigali glave. Še par korakov se priplazim naprej. Ko pa zaslišim glasni: „Kvak!“, skočim bliskovito pokoncu in zdirjam do vode. Ravno sem se bil pripravil na strel, ko so defilirale race, kolikor jih je bilo, v dolgih, gostih vrstah tik mimo mene. V prvih dveh vrstah so bili sami racmani. Streljal sem na prvo vrsto enkrat. Štirje racmani so padli v vodo. Eden teh se je takoj ojačil in je počasi zletel za jato. Drugič nisem hotel streljati v strahu, da je kateri izmed padlih racmanov obstreljen. In res! Na vse tri sem moral streljati še trikrat, da so obmirovali.

Bomo videli, kako bo kaj danes. Le tiho naprej! Brok, nazaj! Voda se že vidi. Tam ni nič. Voda je mirna. Le počasi, pa pazi! Aha, vidiš kolobare v vodi? Počepni, pa tiho in oprezno naprej! Vidiš,

Prva naša naloga je, da iztrebušimo srnjaka precej po strelu, torej še v lovišču. To je naravnost neobhodno potrebno v poletnem času, ko je preža in klicanje najkrasnejši lov na srnjake. V to svrho moramo imeti vedno s seboj močan lovski nož. Izmed raznih oblik noža je zelo priporočljiv takozvani „lovski kralj“ (Jagdkönig), nož z 12 cm dolgim rezilom, ki se zapira na močno pero. Še bolj priročen se mi zdi navaden lovski nož s trdno stoječim rezilom, ki ga nosimo v mali usnjati nožnici, prišiti na desni strani hlač pod ledjem.

Ako srnjak le količkaj še živi, ga rešimo zadnjih muk s strelom v vrat. Manj priporočam sunek z nožem za tilnik, ker je treba za to mojstra, ako nočemo živali še v smrtnem boju trpinčiti. Ako dokoljemo srnjaka, mu pokleknemo z eno nogo na prsi, z drugo na vrat, z levo roko primemo za smrček ter napnemo glavo močno z desno roko, v kateri imamo lovski nož, da sunemo ž njim za tilnik in tako prerežemo mozeg. Seveda se mora izvršiti vse bliskoma. Kraj za tilnikom, kjer pridemo lahko do mozga, moramo dobro poznati. Učiti se smemo tega sunka samo na že mrtvih srnjakih, da ne mrcvarimo še napol živih. Tudi moramo biti previdni, da nam ne izpoddrsne in se sami ne ranimo. Ko smo se padlega srnjaka dovolj nagledali, ga iztrebušimo. Položimo ga na hrbet, da ima rogovje tako pod glavo, da je spodnji del vratu nekoliko napet. Lovec stopi k glavi ter prereže vrat od glave do prsi tako globoko, da pride do sapnika in goltanca, katera loči deloma z nožem, deloma s prsti od mesa, kit in žlez kolikor mogoče daleč notri v prsi. Ako je s tem gotov, odreže sapnik in goltanec od znotraj na zunaj tik sapnikove glavice ter loči sapnik od goltanca s prsti. Da se ne poceja zaužita hrana iz odrezanega goltanca, je treba tega dobro zavezati. Goltanec ali požiravnik obstoji namreč iz notranje (bele) in zunanje mesne kože. Na zunanji se napravi mala zarez, skozi katero zasučem goltanec v voz. Goltanec je tako najbolj hitro in močno zavezan.

Ko je s tem gotov, stopi lovec od strani (čez srnjaka hoditi ni lovsko!) k zadnjemu koncu srnjaka, poravna zadnji nogi v ravno lego ter prereže mošnjo, iz katere pobere obe jajci s semenskimi vrvicami vred. Nato prereže kožo nad žilo in izloči to do stegen, vendar je pa še ne odreže, ampak jo položi poleg stegna na tla. Ako bi namreč žilo precej odrezal, bi se razlila scalina po mesu, kar bi ne napravilo ravno prijetnega vonja. Paziti moramo tudi, da ostane scalni čopič vedno pri koži, kar je najboljše spolno znamenje. (Konec prih.)

RIBARSTVO

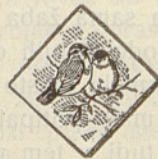
Ali so žabe škodljive ribarstvu ?

Napisal Julij Bučar.

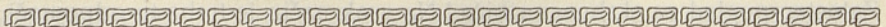
Žabe da so škodljive ribarstvu?! Kaj še!“ bi marsikdo rekel. „Žabe so vendar najnedolžnejše živalice, ki žive od mrčesa, žuželk itd. S tem človeku le koristijo!“ Stvar pa ni taka. Mnogo je namreč ribičev, ki ne poznajo škodljivcev, katere bi morali zatirati, da bi povzdignili svojo riborejo. Dognano je, da se žaba kaj rada loti ne le malih ribic, marveč celo večjih rib - roparic kakor tudi koristnih rib. Z nedosegljivo vztrajnostjo jih preganja tako dolgo, da jih premaga in uniči. Zaužije jih pa še-le tedaj, ko so se začele razkrajati. Posebno rada ima žaba ribja jajca. Ker je zelo požrešna, pospravi v tekoči vodi ali v ribniku v kratkem času veliko število rib in jajec. Znano je, da živé žabe v velikih skupinah. Saj je včasih tak koncert v vodi, da bi človek oglušil. Ako pa že ena sama žaba napravi veliko škode, koliko več je napravijo nenasitni želodci žabjih družin! Ako se ribič za take škodljivce nič ne briga, ima kmalu mesto rib same žabe in močerade v vodi. Tudi zadnje je treba malo potipati. Ker ljubijo ribe večinoma isto hrano kakor žabe, so tudi v tem pogledu od žab oškodovane. Ako pobere žaba vse, ne ostane ribi nič. Zanimivo je opazovati žabo, kadar napade kako večjo ribo. Skoči ji na glavo, s sprednjima nogama pa pritiska s tako silo na ribine oči, da jo od ribe težko ločiš, ako jo dvigneš v zrak. Riba ne more prenesti takega ravnanja. Kmalu je po njej. Mnogokrat, posebno pomladi, vidimo lahko tako jahajoče žabe. Žalosten pogled za skrbnega ribiča! Na vsak način je treba tu odpomoči.

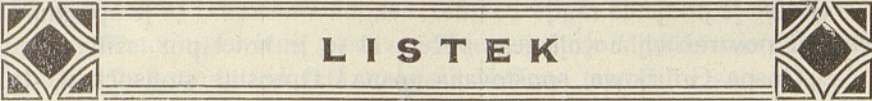
Žabja jajca poberi iz vode, žabe pa polovi! To se zgodi lahko s pomočjo pripravnega saka ali mreže, ali se jih pa lovi na trnek, kar nudi marsikom dobro zabavo. Na trnek ni treba pritrčiti drugega kakor košček rdečega sukna. Trnek drži malo nad vodno površino. Žaba skoči z velikim poželjenjem na dozdevno dobro pičo, pa obvisi. Sicer boli žabo, pa saj lovimo ribe tudi na ta način. Treba je žabe le hitro rešiti trpljenja s tem, da jih pošljemo na boljši svet, kjer neha vsak ribji lov. V ribnikih si pomaga ribič lahko na drug način. Ščuke in race mu storé prav rade veliko uslugo. V kratkem času izginejo žabe v njih želodcu in ribe so rešene. Ujetih žab ni treba metati stran. Zgodi se včasih, da imajo ribe pičlo hrano. Tedaj jim daješ lahko žab. Ujete žabe deneš v vrečo, jih zmandraš ter jih obesiš v suhih prostorih, izpostavljenih vetrovom. Posuše se kmalu. Tako pripravljene žabe mečeš potem polagoma ribam. Prej pa jih je treba zmeščati v vroči vodi. Kakor žabe, tako se shranijo tudi žabja jajca. Denemo jih lahko v sod ter jih zalijemo z mastjo ali z oljem, da ostanejo sveža. Spraviti jih moramo v suhe kleti. Jajca se pa tudi lahko posuše in zdrobe, z njihovim praškom pa se posujejo omehčane žabe. Taka hrana prija nekaterim ribam prav posebno. Vrhutega ni le prav poceni, ampak gotovo boljša, kakor je nalašč za to pripravljena moka ali sterilizirano meso, kar prodajajo razne tvrdke.

Tako smo opozorili na škodljivke, za katere se nekateri ribiči skoro nič ne brigajo. Za umno ribištvo je pa potrebno, da spoznamo vse sovražnike ribjega zaroda in se jih skušamo po možnosti ubraniti. Mislimo, da ni naš članek odveč v časih, ko smo začeli po domačih vodah zasajati ribe in se ne zadovoljujemo več z narodom, katerega nam dajejo vode same od sebe.

Ponatisi ali posnetki brez navedbe vira niso dovoljeni.

L I S T E K

Naš prvi divji petelin.

Spisal Ivan Pucelj.

(Konec.)

Ne morem se ravno bahati, da bi ne imel doma dovolj skušenj in žalostnih prič, kaj je prava ženska zgovornost, kadar udari z elementarno silo na dan. Ali kaj takega nisem doživel še nikdar. Prav je imel Griljček, da se je ves večer tako skrbno oziral v vrata, kadar koli so zaškripala. In morda bi bil srečno šel domov o pravem času, da ga ni to gobezdalo, ta nesrečni Pavle Skaza zmotil. Tako pa je nam vsem nakopal strašno sramoto. Nam vsem, pravim, kajti gospa Griljčkova je začela svojo pridigo nam, lovskega klubu, zbirališču pijancev, kvartopircev, babjekov, požeruhov in takorekoč zverin, z eno besedo: bestijam... Uvod je imela sestavljen tako, kakor da je Griljček nedolžno jagnje, ki odjemlje grehe drugih, nekak dober zapeljanček, ki sedi na stolu med nami samo zato, ker je privezan, in pije samo zato, da ga po obleki ne polijemo in tako naprej.

Kaj je bil v tistem hipu ves naš slavni lovski klub s slavnim odborom na čelu? Jej, kako smo se včasih postavljali, kadar smo šli skozi vas na lov, oboroženi od nog do glave s torbami, steklenicami, puškami in patroni, lepo oblečeni in počesani, navdušeni in prevzetni! Zdaj pa smo sedeli, nekdanj hrabri in pogumni junaki, kakor kupčki nesreče, majhni, neznatni, tekmovali smo med seboj, kdo zleze bolj vase in pod mizo. Molčali smo, še dihati se nismo upali. In kakor posamezniki, tako je bilo tudi celotno klubovo dostojanstvo podobno poteptanemu čiku v jesenskem blatu. Po sobi pa je švigal oni strašni sopran gospe Griljčkove in se opletal vseh količkaj zanimivih lastnosti posameznikov. Nikomur ni prizanesla.

Ko se je podjetna raglja navidez nekoliko utrudila, se je opogumil nesrečni povzročitelj nocojšnjega večera in jo je hotel potolažiti :

„Gospa Griljčkova, spoštovana gospa! Oprostite stotisočkrat, da se Vas predrznem prositi za eno samo besedico in Vas tako motiti! Prosim Vas prav lepo: oprostite za danes nam vsem skupaj, saj Griljček res ni prav nič kriv pri nocojšnjem večeru in tudi veljalo ga ne bo nič, niti vinarja! Zato Vas še enkrat prav prisrčno prosim, da bi nam za danes ničesar ne zamerili, ker praznujemo nocoj tako lepo slovesnost in sem jaz danes ustrelil prvega petelina v našem lovu.“

To je meni vrnilo zavest. Ta Fezolnar je bil res velik grešnik! Da sem ga imel za takega lovskega možaka! Kar sram me je bilo, da ga nisem prej spoznal. Zdaj je lopov že sam sebi verjel, da je res petelina ustrelil. Ojej, kako me je v tistem hipu zasrbela skrivnost!

V tistem času pa je že gospa Griljčkova intonirala svoj klarinet za kvarto više :

„Vi, gospod Fezolnar, Vi ste kaj ustrelili?! O, ti nesramnost nesramna! Ali mislite, da ne vem? Kupili ste ga, kupili divjega petelina in sicer od pijanca Modina za trideset kron. In ta ga je bogvekje ustrelil. O, ti napihnjena napihnjena! Saj jaz vse dobro vem. Pri nas ga je tudi ponujal, pa sem ga bila ubranila možu kupiti, zato ker je bil prišel k nam že od vas!“

Odahnila se je in pokazala name.

Ne verjamem, da bi učinkovale v vojni bombe hujše, naj se piše o razstrelivih še tako krvoločne pripovedke, kajti samo ženski jezik je večer.

Prvi se je zakadil s stola Modina, ves prevzet pijače. Postavil se je sredi sobe, gledal grdo kakor božjegrabni judovski vojščak in tulil skozi nos: „Pâšast, satan! A — bravá!“

Fezolnar je zlezal čisto v naslonjač, kakor bi se hotel v tistem starem suknu utopiti, oči pa so klele, klele molče, a strašno. Vsi drugi so spustili čudne glasove začudenja. Strmenje je bilo splošno, veselje, porojeno iz zavisti in škodoželjnosti, je poskakovalo iz zlobnih pogledov skoro vseh članov našega slavnega lovskega kluba, nesrečna stvarja pa sta se glasno nasmejala, kajti taka stava je neveljavna. Jaz pa sem kar gorel v lica.

Stari prijatelj in oboževatelj Fezolnarjevih strelskih zmožnosti Pavle Skaza je zmagoslavno vstal in si izprosil besede, nato pa je začel slovesno:

„Zakaj pa imamo, bratje, lovske postave, če se smejo dogajati take-le stvari?! Ali ne trpi vsa naša čast, naš ponos, vse naše dostojanstvo, takorekoč naš dobri glas in renome in slava?! Ali pred vsem se moramo vprašati, če je to tudi resnično? In zato te vprašam“, —

tu je pokazal s prstom name — „dragi tovariš, ki si nam dal tako stroge, poštene in pravične postave, ali je res, da je Modina sam ustrelil petelina in da ga je že tudi tebi ponujal? Nobeno tajenje tu ne pomaga, na stran s prijateljskimi oziri, kajti pravica se bo izkazala!“

Tako obodren, sem vstal in tiho izjavil:

„Žalibog, res je!“

„Pâšast, satan, saj je tudi res, da sem jaz ustrelil tisto jesensko jerebico, ki ste jo tri dni prenašali lansko jesen po vasi in ki je Vam zapisana v naši kroniki.“

Nov vihar začudenja, jaz pa sem slovesno izjavil, da izstopam z današnjim dnem iz lovskega kluba. Tajnik se je posebno široko režal in zato ga je Modina nahrulil:

„Pâšast, tisto srno, ki sem Vam jo o Vseh Svetih privlekel v Starih Lazih do Vas, je bil ustrelil notar, in za zajčka pod sv. Rokom ste plačali dve kroni, da ste se potem tako postavljali ž njim pred celo žlahto. Satan!“

Tajnik se je ogorčeno prevalil s sedala na noge in slovesno izjavil:

„Ker je nemogoče s takimi neznačajneži še nadalje uspešno loviti, odlagam vse svoje časti in naj piše mesto mene zapisnike in, kar je treba, kdor hoče!“

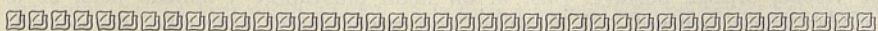
Pavle Skaza pa je kričal:

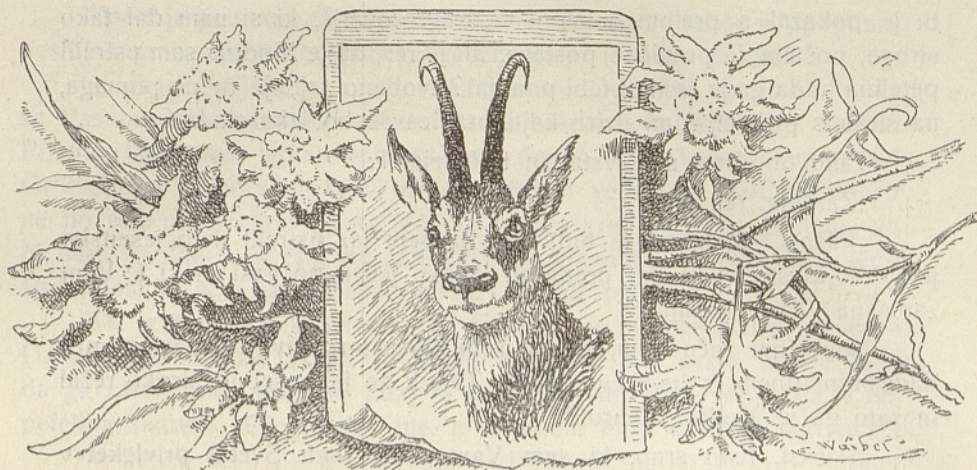
„Nič izstopiti, sramoti mora slediti sramota! Mi vas — jaz tako predlagam — vse štiri slovesno“ — s prstom je pokazal name, na Fezolnarja, na tajnika in na Modina — „izključujemo iz kluba in sicer na vse večne čase, gospo Griljčkovo pa imenujemo častnim članom, da je pomagala odkriti to nemoralno, da naravnost škandalozno pohujšanje v našem svetem lovskem delovanju za blagor očetnjave. Na zdar! Lovski blagor! Hura!“

„Sprejeto! Sprejeto!“

To so zatulili vsi soglasno in mi smo mislili, da se bo hiša podrla. O, ko bi se le bila!

Pol ure pozneje smo sedeli nesrečni izgnanci že v drugi gostilni, kjer smo si hladili jezo s tem, da smo Modinu nasuli v pijačo popra, soli in drobtin, po licih smo ga namazali s sajami, po obleki pa s kreda in ga končno tako opojili, da smo ga na samokolnici pripeljali pred domača vrata . . .

Iz lovskega oprtnika

Spominu dne 25. aprila t. l. umrlega c. kr. gozdarja Josipa Plesničarja. Pokojni se je rodil 30. decembra 1842. l. v Lazu (Voglarji) pri Trnovem nad Gorico. Njegov oče, mož stare korenine, je bil ondi posestnik ter nadzornik gozdnih delavcev, stari oče pa je bil gozdni čuvaj v Trnovskem gozdu. Oče in ded sta pripovedovala mlademu Josipu veliko lepega in bajnega o krasotah veličastnih gozdov, ga učila spoznavati življenje gozdnih prebivalcev in vzbudila v mladem, dovtetnem srcu ljubezen do divne prirode. V šolo je hodil Plesničar v dobro uro oddaljeno Ravnico, kjer je skušal vcepiti ondotni župnik v glavice razposajene mladine nekaj naukov. Plesničar je bil dobre glave, vendar se ni dosti naučil v Ravnici. Boljši učitelj mu je bil njegov oče Štefan, ki je znal brati in pisati in je slovel radi tega daleč po Trnovskih hribih. Ko je deček nekoliko odrasel, je moral z očetom v gozd k delavcem ali na lov. Tako si je pridobil pod očetovim vodstvom zgodaj precej izkušenj za poznejše življenje. L. 1863. je moral obleči vojaško suknjo. Pri vojakih je služil samo dve in pol leti. Izpustili so ga namreč, ker si je odstrelil na dopustu po nesreči kazalec leve roke. Nato je bil sprejet v gozdarsko službo. Najprej je služboval kot gozdni čuvaj osem let v Puštalah. L. 1873. je bil nameščen v Krnici pri Trnovem, kjer je postal tudi stalen c. kr. gozdar. Krnica se mu je priljubila nad vse. Tu se je tudi oženil. S svojo ženo je preživel v Krnici v krogu svojih otročičev najlepše ure svojega življenja. Spomin na ta čas mu je sladil bridke trenutke poznejših let. V to dobo spadajo dogodki, ki jih je opisal Plesničar v „Lovcu“ pod naslovom „Iz Trnovskega gozda“. L. 1889. je bil prestavljen v Idrijo, kjer so ga zadeli težki udarci usode. Umrlo mu je v kratkem času pet otrok. L. 1895. je odšel „nazaj v planinski raj“, na Otlico nad Ajdovščino. Služba v tem kraju je bila težka in naporna, vendar jo je opravljal vestno do svoje upokojitve l. 1903. Pokoj je preživel v lastni hiši v Ajdovščini.

Plesničar je bil izvrsten lovec. Njegova puška je redkokdaj zgrešila. Svoj gozdarski posel je opravljal zelo vestno v zadovoljnost vseh predstojnikov. Bil je visoke, orjaške postave. Dasi ni bil hodil pravzaprav v nobeno šolo, se je vendar precej izobrazil, ker je pridno bral razne knjige in časnike. Najbolj pri-

ljubljen predmet mu je bila zgodovina, predvsem jugoslovanska. Vse svoje otroke je šolal, a neizprosna smrt mu je kalila družinsko srečo. Izmed osmih otrok so legli vsi razen učitelja Pavla, ki še živi, pred očetom v grob. Kot blaga duša, kot mož plemenitega, odkritega značaja in vesel ter ljubezniv družabnik je bil povsod priljubljen. Če je pripovedoval o lovskih dogodkih, so mu kar žarele oči. „Lovcu“ je bil zvest sodruđnik in čitatelj. Zato naj služijo te vrstice kot zelena vejica našega lista na njegov grob. Bodi mu lahka zemlja, ki ji je posvetil življenje!

E. Čibej.

Slokina sezona je minila. Kakor se sliši, niso bili kranjski lovci z njo nič kaj zadovoljni. O lovski sreči na Gorenjskem in Notranjskem nimam poročil. Za Dolenjsko pa lahko rečem, da so bile sloke z nami zadovoljne. Od malega števila, ki nas je osrečilo s svojim obiskom, je odnesla velika večina zdravo kožo v veselje tistim, ki se ne morejo ogreti za pomladni lov na sloke. Od 10. marca naprej smo hodili novomeški lovci na sprelet v Št. Joško lovišče. Dasi je svet v tem lovišču kakor ustvarjen za kljunače, smo jih vendar dolgo pričakovali zaman. Še le 17. marca se je posrečilo najvztrajnejšemu lovcu, da je zbil prvo in edino sloko tistega dne na tla. Druga, tudi edina, je padla dne 21. marca. Drugi dan potem sem spodil sloko iz grma na pet korakov. Krasno je zletela. Ker je pa nisem bil iskal in me je bila presenetila, sem jo le gledal prav zvesto s puško na rami. Bog ji daj zdravje! Upal sem, da me pride „pokrokati“ na čakališče, toda slabo je vrnila mojo prizanesljivost. Ni je bilo. Proti koncu meseca je padla tretja sloka in ta je napravila konec. Klavrno, kaj ne? Buširanje je bilo brezuspešno, prask ob rokah in obrazu pa je bilo dosti, tudi krojač je prišel na svoj račun. V Gorjanskem pogorju pod Mihovem in pod „Zajcem“ je parkrat buširalo več lovcev po ves dan, prišli pa so prazni domov. Tudi v takozvanem „Sreberniškem grabnu“, kjer so se včasih prav rade shajale sloke, ni bilo letos nič. V krškem okraju so lovci baje tudi godrnjali. Nekaj malega je bilo v lovišču pri Št. Juriju pod Kumom v radeškem okraju. Najbolj srečni so bili letos menda Belokranjci. Dočim se morejo Metličani ponašati le z eno samo sloko, so Črnomaljci postavili rekord s številom osmih. Nekega lovca je pozdravilo en večer sedem slok, kar živo spominja na tiste lepe čase, ko smo v „Kanižarici“ kar brez prenehanja pokali po slokah. Takih časov nemara ne bo več. Pravijo, da je slok že malo, ker gre na jugu vse, kar ne uide, v nenasitno grlo neusmiljenih dobrojedcev. Jaz pa nisem tak pesimist. Sloke nimajo predpisane „maršrute“. Letos se pojavijo tukaj v množini, drugo leto drugje. Upajmo, da nas bo ta najlepši lov še zabaval vsaj jeseni, ako vpeljejo za sloke lovopust pomladi. Proti temu bi ne imel ničesar.

B.

Letošnja pomladnja selitev slok je bila za lovca povsod s'aba. Vsled toplega marca smo pričakovali čim največ od nje, a smo se bridko prevarili. Ravno zaradi gorkega vremena in ugodnih vetrov se je izvršila selitev hitro in ni nudila zato prilike, da bi jo izkoristili. Enako selitev so opazovali spomladi l. 1903. Jesen je prinesla potem toliko slok v naše dežele, da jo imajo lovci še zdaj v najlepšem spominu. Upajmo, da doživimo letošnjo jesen nekaj podobnega.

—r.

Lov na divje peteline je pri kraju. Letos so bili lovci v splošnem zadovoljni i s petelini i z vremenom. Število padlih petelinov je precejšnje. Ljubljanski preparatorji sami so jih dobili okrog 140. Seveda niso to vsi, ki so bili ustreljeni v naših krajih, ker jih dajo mnogi drugim, izvenljubljskim preparatorjem v delo, mnogi pa sploh ne. Ta kras naših gozdov se je torej v zadnjih letih pri nas precej zaredil. Lahko bi jih pa bilo še več, ako bi postopali ž njimi bolj lovsko. Predvsem bi

ne smeli povsod komaj čakati 1. aprila, ampak bi jih smeli streljati še-le takrat, ko bi bile kokoši že oplojene. To se pa ne izvrši povsod ob istem času, ampak ponekod prej, ponekod poznej. Treba bo torej bolj opazovati življenje petelina in njegovih družic, da si ne bomo sami škodovali. Čim več imam te perutnine v svojem lovu, tem več mi je vreden. Že to je nekaj, da povabim nanj lahko svojega prijatelja, pozabiti pa ne smem, da plača Tržačan ali Navec s Štajerskega, Dol. Avstrijskega (Dunaj) itd. rad lep denar, da si sme priti po petelina. S tem denarjem si lahko kupimo žive divjačine, da osvežimo kri in ojačimo tako domači zarod, ali pa primaknemo par kronic k plači lovskega čuvaja, da bo vestneje opravljal svojo nalogo. K temu ga bo vzpodbujala tudi nagrada lovcev-petelinarjev. Čuvaje si pa moramo take vzgojiti, da ne bodo samo poznali petelina in spazili, kam se usede zvečer, ampak da ga bodo znali tudi naskočiti ter bodo lahko v tem oziru učitelji petelinarja-začetnika, da pa ne bodo prepodili petelina z nerodnim štokljanjem, s hrkanjem, pljuvanjem itd., kar se je dozdaj že večkrat pripetilo. Tudi naj izgine rekordavzarstvo. Kdor strelja petelina, kadar ne poje, ni pravi lovec! Tak naj rajši nažene domačega petelina na drevo in naj pleska po njem, če ga veseli streljanje! Užitek petelinjega lova obstoja vendar v tem, da skušaš dobiti ljubezni vnetega petelina med petjem, da ga naskakuješ, poslušáš in opazuješ, medtem ko vstajata k življenju dan in gozd. Ako ti v odločilnem trenutku odfrči, nič za to, saj prideš lahko drugič ponj, bogatejši za eno izkušnjo. Če ustreliš zakupnik lova namesto petelina kokoš, je to vsega obsojanja vreden škandal. Nič manjši pa ni, ako pokajo na jesenskih brakadah po petelinih. Tu ne velja noben izgovor. Kdor strelja na slepo, naj nikar ne hodi na lov! Ni še dolgo tega, ko sem bil na brakadi ne daleč od Ljubljane. Blizu mene so sedeli na borih petelini in kokoši. Ko so se me bili nagledali, so odleteli. Kmalu pa počí pri mojem sosedu strel. Po brakadi sem vprašal strelca, na kaj je streljal. Odgovoril mi je, da na žerjava (!). Mislil sem si svoje, a rekel nisem ničesar že vsled preneumnega odgovora. Ko smo pa začeli jesti, je potegnil omenjeni lovec iz žepa nož, katerega se je držalo še kokošje perje! Ker je videl, da sem zapazil to, me je poklical na stran in me prosil, naj molčim. Dasi težko, sem vendar ugodil s primernimi opazkami njegovi prošnji. Boljše bi pa bilo, da sem ga naznanil zakupniku lova, ki bi ga bil moral poslati domov. Obstreljeno kokoš je doklal, potem jo je pa skril v grmovje. Da ne bomo napredovali pri takih razmerah, je umevno. Zato glejmo, da zatremo te sramotne navade!

—r.

Lov na ruševce ni bil letos posebno uspešen. V Ljubljano jih je prišlo v nagačenje šestnajst. Pravijo, da jih je vedno manj. Zato bi bilo dobro, da bi začeli študirati vzroke pojemanja. Lov nanje je sicer naporen, a zelo zanimiv.

—r.

Dober želodec. V Žibrčah pri Gor. Logatcu sem ustrelil 4. maja l. l. dva petelina, enega ob pol štirih, drugega uro pozneje. Ko sem jima pregledal želodce, sem našel v enem 146 apnenčevih in kremenčevih kamenčkov razne barve, v drugem pa 190. Število ni veliko, ker jih imajo nekateri petelini še enkrat po toliko. A zanimivo je to, da je imel prvi petelin v svojem želodcu 6 velikih žrebljev od škorenj, drugi pa 2 žreblja in poleg naštetih celih kamenčkov tudi zdrobljene. Žreblje sta dobila na potu, ki vodi skozi gozd in po katerem teče voda bližnjih studenčkov, kjer so jih izgubili s svojih težko podkovanih škorenj kmetje.

—r.

O številu jajec v jerebičjem gnezdu. Lani sem našel na nekem travniku pri Fužinah pod Ljubljano jerebičje gnezdo s 23 jajci. V jamici, podobni malemu oboku, so ležala ob robu nekako drugo nad drugo. Jerebica je sedela na njih z

nekoliko razprostrtimi perutmi, da so bila vsa pokrita. Pred človekom ni zletela, ampak bi jo bil lahko prijel. Samec, ki je čepel blizu gnezda, me je tudi pustil mimo, ne da bi zletel. Še-le, ko sem šel od gnezda proč, je sfrfotal, glasno kričeč. Žalibog se je začela košnja, preden so bila jajca izvaljena. Na prošnjo so pustili kosci okrog gnezda nekoliko trave. Vendar se je par skujal in pustil gnezdo. Mislim, da ne zato, ker je bilo premalo trave ob gnezdu, ampak zato, ker so hodili otroci posestnika travnika gledat jajca. —r.

Prve mlade jerebičice sem našel 28. maja pod Orli na Golovcu. Letele so že precej, torej so bile zgodnje. G. Komel iz Komna nam pa piše, da je videl prve mlade jerebice 20. m. m. —r.

Podlasic se je zaredilo na ljubljanskem polju izvenredno mnogo. Ako stojš malo časa mirno ob njivi, jih priskače gotovo par mimo tebe. Lovci, po njih, da ne bo preveč škode! —r.

Bela vrana. Dne 27. marca t. l. sem se izprehajal proti večeru na Golovcu. Stal sem na vrhu hriba, ki se dviga nad Hrušico, ter ogledoval barje. Naenkrat zapazim, da letita od barja proti meni dve vrani druga za drugo. Ko sta prileteli bliže, sem videl, da je prva siva vrana, v drugi pa sem spoznal belo vrano. Leteli sta mimo mene v strelni daljavi, da sem ju videl prav dobro. Bela vrana je bila nekoliko večja kakor siva in popolnoma bela, le na koncu peruti je imela par temnejših peres. Pot ju je vodila proti Bizoviku, a sta se kmalu ločili. Siva vrana se je obrnila proti Orlom, bela pa proti Sv. Urhu. Fr. L.

Odstrelek divjačine na komenskem in malodolskem lovu 1. 1912 je znašal : 3 srnjake, 165 zajcev, 85 poljskih in 6 skalnih jerebic, 3 fazane, 14 slok, 14 vran, 2 kuni belici in 1 podlasic. A. Komel.

Mala oznanila.

Dveletno frmačko, lepo, nemške pasme, že dresirano, kakor tudi njene mladiče prodaja po nizki ceni Ivan Butala, trgovec v Starem trgu pri Kočevju.

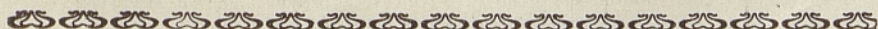
Iščeta se dva dobra **istrska braka**, pes in psica. F. Dominco, dež. sodni svetnik, Komen.

Mijo Grobotek, trgovec v Bohinjski Bistrici, prodaja tri pse in dve psice prave istrske pasme. Stari so šest tednov; psi so po 15, psice po 10 K. Njihova mati goni samo zajca in lisico, srne ne.

Naprodaj ima po nizki ceni mlade in stare čistokrvne istrske brake ter trocevko Fr. Rus na Bledu.

Tri nagačene kozače (uralske sove) in eno nagačeno srnico prodaja radi pomanjkanja prostora prav poceni dr. Janko Ponebšek, c. kr. finančni svetnik v Ljubljani.

Tri mlade kragulje ima naprodaj nadučitelj Račić, Šent Janž, Dolenjsko.

Astronomski koledar.

Julij 1913.

Katoliška imena	Dan	Solnca		Lune			
		izhod	zahod	izhod	zahod		
Mlaj ☉ 4. ob 6h 6 m zj.	Teobald	T	1	4:05	8:01	1 07 zjt.	5 49 pp.
	Obisk M. D.	S	2	4:06	8:01	1:42	7 03
	Heliodor	Č	3	4:06	8:01	2:32	3 06 zv.
	Urh, Berta	P	4	4:07	8:01	3:37	8:55
	Ciril in Met.	S	5	4:08	8:00	4:57	9 31
Prvi krajec ☾ 10. ob 10h 37 m zv.	8. pob. Izaija	N	6	4:09	8:00	6:24	9 58
	Vilibald	P	7	4:09	7:59	7:52	10:19
	Elizabeta, Kil.	T	8	4:10	7:59	9:10 dp.	10:37
	Anatolija	S	9	4:11	7:58	10 38	10 53
	Amalija	Č	10	4:12	7:58	12 00	11:09
	Pij I.	P	11	4:13	7:57	1:20 pp.	11 27
Ščep ☉ 18. ob 7h 6 m zj.	Mehor in Fort.	S	12	4:14	7 56	2:41	11 48
	9. pob. Marj.	N	13	4:15	7:56	4 01	zjut.
	Bonaventura	P	14	4:16	7:55	5 19	0 15
	Henrik I.	T	15	4:17	7 54	6:28	0: 2
	Dev. Mar. K.	S	16	4:18	7 53	7:24	1:40
	Aleš	Č	17	4:19	7:52	8:06 zv.	2:39
Zadnji krajec ☾ 26. ob 10h 59 m dop.	Kamil	P	18	4:20	7 51	8:37	3:48
	Vincencij Pav.	S	19	4:21	7 50	9 01	5 00
	10. pob. Marj.	N	20	4:22	7:49	9:19	6:12
	Danijel	P	21	4:23	7:48	9:34	7:23
	Marija Magd.	T	22	4:24	7:47	9:46	8:30 dp.
	Apolinar	S	23	4:25	7:46	9:59	9:36
	Kristina	Č	24	4:26	7:45	10:12	10:42
	Jakob, apost.	P	25	4:27	7:44	10:27	11:50
Ana	S	26	4:28	7:43	10:44	12:59 pp.	
11. pob. Pan.	Inocencij	N	27	4:29	7:42	11:05	2:12
	Marta	P	28	4:30	7:41	11:35	3:27
	Abdon in Sen.	T	29	4:32	7:40	zjut.	4:42
	Ignacij Lojol.	S	30	4:33	7:38	0:17	5:49
		Č	31	4:35	7:37	1:15	6:44

Dolgost dneva: Od 15h 56 m do 15h 2 m.

Listnica uredništva.

Vse cenjene sotrudnike prosimo vljudno, da pošljejo rokopise čitljivo in samo na eni strani pisane. Vsak spis naj ima nekoliko praznega roba za morebitne popravke in dodatke. Vse uredništvu namenjene stvari se naj pošiljajo na naslov: Uredništvo „Lovca“ v Ljubljani. List bode izhajal odslej 15. vsakega meseca. Rokopise vračamo samo na željo, izraženo že takrat, kadar se nam pošljejo.